

Motion till riksdagen

1987/88:L703

av Inga Lantz m. fl. (vpk)
om förbud mot tobaksreklam

Rökningen är en av våra vanligaste sjukdoms- och dödsorsaker. Varje år dör 10 000 människor i Sverige på grund av sina rökvanor. De flesta av dessa dör i lungcancer.

Lungcancer är svår att bota. Bara var tionde som drabbas lever tre år efter det att cancer upptäckts. Nya metoder utvecklas för att så tidigt som möjligt upptäcka och fastställa var i lungorna cancer sitter.

Tobaksrökning medför också andra skador i lungorna. De vanligaste är kronisk luftrörskatarr – kallad cigaretters – och emfysem. Lungornas uppgift är dels att ta upp syre från luften och syresätta blodet, dels avge kroppens koldioxid till luften. Genom blodet tillförs sedan kroppens vävnader näring.

Lungorna har dessutom en annan viktig men inte lika känd funktion. De bildar ett effektivt försvar mot skadliga och irriterande ämnen i luften.

När man röker sker en kraftig retning. Slem produceras och för att få bort det måste man hosta. Röker man under en längre tid eller vistas i en miljö med mycket luftföroreningar förändras försvaret och det bryts ned. Slemmet blir tjockare och slemkörtlarna förstoras.

Det allvarliga för rökaren är att de områden som förlorat sin försvarsmekanism är öppen för cancerangrepp och andra allvarliga störningar. Det behövs betydligt mindre koncentration av luftföroreningar för att skada en rökare jämfört med en icke-rökare. Detta förlopp kan ske i etapper och ta lång tid. Det rör sig ofta om 20–30 år.

Det finns således ett mycket nära samband mellan rökning och lungcancer. Det har visat sig att ju mer man röker och ju yngre man var när man började och ju djupare man drar in tobaksröken desto större är risken att drabbas och dö av cancer i lungorna.

Varje cigarett har en cancereffekt motsvarande 2 000 becquerel. Arbetsplatser skulle omedelbart stängas, om deras luft innehöll bara hundradelen av de luftföroreningar man får i sig ett enda bloss.

Cancer har ökat med över 50 % under de senaste 20 åren. Ändå finns det nu medel att både förebygga och åtgärda cancersjukdomar. Det är hudcancer och lungcancer som ökat mest. I synnerhet ökar lungcancer hos kvinnorna beroende på att allt fler kvinnor röker. Dödligheten för kvinnor i cancer har ökat med 4–5 % varje år.

Det finns ännu inget effektivt preventivt åtgärdsprogram för att intensi-

fiera kampen mot rökningen. Tobaksbolaget lägger årligen ner 30 milj. kr. på tobaksreklam. Reklam och marknadsföring för den hälsofarliga tobaken är tillåten i Sverige. I 21 länder i världen är tobaksreklamen förbjuden, däribland Norge, Finland och Island. Internationella organisationer, t. ex. WHO, säger att alla former av marknadsföring av tobak bör förbjudas.

Det minsta man kan göra för att minska rökningen är att förbjuda all tobaksreklam. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med ett lagförslag mot reklam för tobak.

Mot. 1987/88
L703

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anføres om förbud mot tobaksreklam.

Stockholm den 19 januari 1988

Inga Lantz (vpk)

Tore Claeson (vpk)

John Andersson (vpk)

Hans Petersson (vpk)
i Hallstahammar